

TIEDOSSA TULEVAISUUS
TOIMINTASUUNNITELMA 2021

PROFESSORILIITTO
PROFESSORFÖRBUNDET
FINNISH UNION OF UNIVERSITY PROFESSORS

Professoriliiton toimintasuunnitelman PAINOPISTEET 2021

1. Professoriliitto on keskeinen yliopisto- ja tiedepoliittinen asiantuntija ja vaikuttaja, joka puolustaa tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta ja ajaa niiden resurssien vahvistamista

Puolustamme tutkimuksen vapautta. Korostamme tieteen, taiteen ja sivistyksen merkitystä.

Korostamme tieteellisen tutkimuksen ja kehittämisen sekä ylimmän opetuksen merkitystä Suomen menestystekijöinä ja erityisesti yhteiskunnan jälleenrakentamisessa Covid-19-pandemian jälkeen. Vaadimme, että yliopistojen ja tutkimuksen resurssit turvataan.

Osallistumme Tutkitun tiedon teemavuoteen 2021.

Edellytämme, että yliopistoyhteisön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään.

2. Professoriliitto on vahva ja rohkea yliopisto- ja tutkimussektorin työmarkkinatoimija

Vahvistamme paikallista edunvalvontaa.

Turvaamme professorikunnan ja muun opetus- ja tutkimushenkilöstön tekijänoikeudet ja oikeudet aineistoihin.

Yliopistojen työehtosopimuksen uudistamista koskevissa neuvottelutavoitteissa vaadimme, että professoreille turvataan mahdollisuus säännöllisiin tutkimusjaksoihin. Osallistumme valtiosektorin virka- ja työehtosopimuksen uudistamista koskevien neuvottelutavoitteiden laatimiseen.

3. Professoriliitto on professorin työn asiantuntija

Selvitämme Covid-19-pandemiasta aiheutuvia muutoksia professorin työhön.

Professoriliiton toiminnan PÄÄPIIRTEET 2021

1. TUTKIMUKSEN, SIVISTYKSEN JA OPETUKSEN TURVAAJA

Professoriliitto on keskeinen yliopisto- ja tiedepoliittinen asiantuntija ja vaikuttaja, joka puolustaa tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapautta ja ajaa niiden resurssien vahvistamista

Tuotamme vaihtoehtoja ja uusia ideoita päätöksenteon pohjaksi hyödyntämällä asiantuntevaa jäsenistöämme.

Edistämme tiedemyönteisen ja osaamista arvostavan ilmapiirin syntymistä Suomeen muun muassa osallistumalla Tutkitun tiedon teemavuoteen 2021. Teemme panostuksia liiton laatimien professorin hyvän työn edellytyksien pohjalta. Tutkitun tiedon teemavuoden alla teemme myös yhteistyötä sidosryhmien kanssa.

Vaikutamme julkisin kannanotoin, lausunnoin ja sidosryhmätapaamisissa siihen, että Suomessa investoitaisiin tutkimukseen ja ylimpään koulutukseen.

Vaadimme, että hallitusohjelmassa linjatut panostukset yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin toteutetaan täysimääräisesti koko hallituskauden ajan. Edellytämme, että indeksit ovat voimassa myös meneillään olevan hallituskauden jälkeen. Yliopistoille on tulossa yhteensä 4231 lisäaloituspaikkaa vuosina 2021 ja 2022 alkavaan koulutukseen. Edellytämme, että lisäpaikat resursoidaan täysimääräisesti, ja että koulutuksen laatu säilyy. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen (TKI) osuus on nostettava vähintään neljän prosenttiin bruttokansantuotteesta.

Korostamme yliopistojen autonomista asemaa ja perusrahoituksen tärkeyttä. Korkealaatuisen perustutkimuksen tulokset ovat ylimmän opetuksen perusta ja uusien sovellusten mahdollistaja kaikkialla yhteiskunnassa. Osallistumme opetus- ja kulttuuriministeriön eri hallintomuotoisissa yliopistoissa toteuttamaan arviointiin niiden autonomian tilasta ja sen suhteesta perustuslain vaatimuksiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kolmikantainen yliopistodemokratia.

Yliopistojen autonomiaa on vahvistettava muuttamalla yliopistojen rahoitusmallia. Vaadimme, että yliopistojen rahoituksen painopistettä siirretään tutkintomääristä vapaaseen tutkimukseen. Vaadimme, että rahoituksen painopistettä siirretään lyhyen aikavälin tuloksellisuusrahoituksesta ja harkinnanvaraisesta rahoituksesta yliopistolaisissa edellytettyyn perusrahoitukseen eli pitkäjänteiseen rahoitukseen, joka antaa yliopistoille mahdollisuuden päättää rahoituksen kohdentamisesta yliopistoissa niiden omien strategisten valintojen mukaisesti.

Seuraamme, miten esimerkiksi Suomen Akatemian kautta jaettava profiloitumisraha ja opetus- ja kulttuuriministeriön jakama strategisen rahoituksen osuuden kasvattaminen vaikuttavat eri yliopistoihin. Seuraamme myös niin sanotun Lippulaivahankkeen toteuttamista.

Osallistumme tutkijanurakysymyksiä käsittelevän työryhmän työskentelyyn. Korostamme tohtorikoulutuksen merkitystä uuden tulevaisuuden tekijöiden sukupolven kasvattajina.

Vaikutamme opetus- ja kulttuuriministeriön hallituskauden aikana tekemään tarkoituksenmukaistutkimusrahoituksen toimenpideohjelman sisältöön.

Seuraamme yliopistojen ja tutkimuslaitosten rakenteellista kehittämistä sekä korkeakoulujärjestelmän kehittämistä. Tuemme jäseniämme ja osastojamme mahdollisissa yhdistymisprosesseissa.

Edellytämme, että yliopistoja ja ammattikorkeakouluja kehitetään nykylainsäädännön pohjalta. Tieteellinen tutkimus, tieteellinen ja taiteellinen tutkijakoulutus sekä professorinimikkeet eivät kuulu ammattikorkeakouluihin.

Osallistumme kansainväliseen toimintaan ja kuulumme jäsenenä muun muassa seuraaviin järjestöihin: Education international (EI), The European Trade Union Committee for Education (ETUCE) and Higher Education Research Standing Committee (HERSC).

Pidämme yhteyttä pohjoismaisiin yliopistosektorin ammattijärjestöihin.

Professoriliiton asiantuntemusta hyödynnetään yhteiskunnallisessa päätöksenteossa

Korostamme tutkitun tiedon merkitystä päätöksenteossa.

Kannustamme osastojamme olemaan yhteydessä oman alueensa kansanedustajiin ja muihin yhteiskunnallisiin päättäjiin erityisesti tieteen/taiteen ja ylimmän opetuksen resurssien vahvistamiseksi.

Professoriliitto on merkittävä, näkyvä ja luotettava yhteistyökumppani, jolla on välittömät yhteydet keskeisiin sidosryhmiin, kuten yliopistojen johtoon

Teemme tiivistä yhteistyötä opetus- ja kulttuuriministeriön ja muiden ministeriöiden, Suomen Akatemian, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFIn, Suomen ylioppilaskuntien liiton, Sivistystyönantajien, Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin sekä poliittisten päätöksentekijöiden kanssa.

Tapaamme säännöllisesti yliopistojen rehtoreita ja muuta yliopistojen sekä tutkimuslaitosten johtoa. Nostamme tapaamisissa esille ajankohtaisten asioiden lisäksi professoreiden rekrytointeihin ja palkkaukseen, tutkimusmahdollisuuksiin, tekijänoikeuksiin sekä muihin työskentelyolosuhteisiin liittyviä asioita.

2. PROFESSORIN ETUJEN TURVAAJA

Professoriliitto on vahva ja rohkea yliopisto- ja tutkimussektorin työmarkkinatoimija

Vain Professoriliitto ajaa professoreiden etuja.

Yliopistojen yleisen työehtosopimuksen uudistamista koskevissa neuvottelutavoitteissa vaadimme, että professoreiden palkka vastaa työn vaativuutta ja että professoreilla on mahdollisuus olla työehtosopimukseen perustuvalla opetuksesta ja hallintotyöstä vapaalla tutkimusjaksolla. Professoreilla tulee olla mahdollisuus akateemisen johtamistehtävän päättymisen jälkeiseen tutkimuskauteen.

Seuraamme tiiviisti valtiosektorin virka- ja työehtosopimusneuvotteluita, jotka aloitettaneen loppuvuonna 2021 31.2.2022 saakka voimassa olevan valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen uudistamiseksi.

Työskentelemme Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n yliopistosektorin neuvottelukunnassa, keskustason pääneuvotteluryhmässä sekä muissa työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen yhteisissä neuvottelu- ja työryhmissä.

Edellytämme, että yliopistoissa työskenteleviin professoreihin sovelletaan kokonaistyöaikaa. Korostamme, että yliopistojen työehtosopimuksen mukaisesti opetus- ja tutkimushenkilöstön kokonaistyöaikaa noudattavat vastaavat itse omasta työajastaan ja sen käyttämisestä työsuunnitelmassa oleviin tehtäviin. Professorien kontaktiopetuksen enimmäistuntimääriä ei tule kasvattaa.

Toimimme keskusjärjestö Akavassa ja akavalaisten liittojen yhteenliittymässä Vakavassa professoreiden edunvalvojana.

Vaikutamme erityisesti Akavan kautta siihen, että ansiotulon verotusta kevennetään ja että solidaarisuusvero ja emeritus- ja emeritaprofessoreita koskeva niin sanottu raippavero poistuvat.

Osallistumme aktiivisesti immateriaalioikeuksien, erityisesti keksintö- ja tekijänoikeusasioiden kehittämiseen yliopistoissa. Hyödynämme laatimaamme suositusta tekijänoikeuksista sovittaessa. Vakiintuneen käytännön mukaisesti yliopistojen opetus- ja tutkimustyössä toimivien henkilöiden luomien teosten oikeudet eivät siirry työnantajalle, ja tutkijat määräävät itse tutkimuksensa tuloksista. Edellytämme, että edellä mainittu käytäntö ei muutu. Turvaamme professoreiden oikeudet aineistoihin ja luovaan työhön.

Edellytämme, että eri muodoissaan toteutettavaan koulutusvientiin osallistuvien professoreiden työsuhteen ehdot ovat asianmukaiset.

Hoidamme tutkimuslaitosten edunvalvontaa mukaan lukien professoreiden palkkauksen kehittämistä yhteistyössä JUKOn ja Vakavan kanssa.

Teemme tiivistä yhteistyötä keskeisten yliopisto- ja valtiosektorilla toimivien liittojen kanssa.

Huolehdimme liiton ja yliopistosektorin järjestöllisestä valmiudesta muun muassa osallistumalla aktiivisesti JUKOn yliopistosektorin lakkotoimikunnan työskentelyyn. Yliopistojen työehtosopimus on voimassa 31.3.2022 saakka ja valtion työ- ja virkaehtosopimus on voimassa 31.2.2022 saakka.

Professoreiden palkka vastaamaan työn vaativuutta

Palkkausjärjestelmien tulee paremmin huomioida työn vaativuus ja henkilökohtainen suoriutuminen sekä professorin koko työnkuva.

Ohjeistamme ja neuvomme jäseniä vuoden 2019 alusta uudistetun yliopistojen palkkausjärjestelmän soveltamisessa. Uudistuksen myötä suoritusastot poistuivat ja tilalle tuli neljä suorituskategoriaa. Kussakin suorituskategoriassa on ala- ja yläprosenttiraja: 6–19 %, yli 19–enintään 31 %, yli 31–enintään 42 %, yli 42–enintään 50 %. Jokainen palkkausjärjestelmän piirissä oleva työntekijä on sijoitettu suorituskategoriaan, ja hänelle on määritetty henkilökohtainen suoritusprosentti. Palkkausjärjestelmästä poistui pakollinen, kahden vuoden välein toteutettu koko henkilöstön suoriutumisen arviointi. Työntekijä voi itse pyytää henkilökohtaisen suoriutumisen arviointia kahden vuoden kuluttua edellisestä arvioinnista vuoden 2019 alusta lähtien. Lisäksi yliopistojen tulee huolehtia siitä, että jokainen työntekijä arvioidaan vähintään viiden vuoden välein.

Kannustamme jäseniämme osallistumaan yliopistojen arviointiryhmien toimintaan.

Teemme palkkaselvityksen, jonka avulla seuraamme yliopiston palkkausjärjestelmässä olevien professoreiden, Aalto-yliopiston professoreiden, professorin vakinaistamispolulla olevien sekä valtion tutkimuslaitosten professoreiden palkkauksen kehittymistä. Seuraamme myös professoreiden lukumääriä, palkkauksellisen tasa-arvon toteutumista sekä akateemisista johtamistehtävistä maksettavien palkkioiden, täydentävän rahoituksen hankkeiden johtamispalkkioiden sekä asiantuntijatehtävistä ja -lausunnoista maksettavien palkkioiden maksamista.

Edellytämme, että tulospalkkausjärjestelmiä kehitettäessä liiton paikallinen osasto on mukana kehitystyössä. Tulospalkkaukseen tulee osoittaa erillisoitoitus, joka ei saa vähentää yliopiston palkkausjärjestelmän mukaista palkkaa. Tulospalkkiojärjestelmiä tai niissä asetettuja tulostavoitteita ei saa sekoittaa työehtosopimuksessa sovittuun palkkausjärjestelmään.

Professorin paras turva muutoksessa on Professoriliitto

Edellytämme, että professoreita ei irtisanota tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla.

Vaadimme, että vakinaisten professoreiden työsuhdeturvaa vahvistetaan.

Vaadimme, että professorit ovat toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa. Perusteettomat määräaikaiset työ- ja virkasuhteet tulee muuttaa toistaiseksi voimassa oleviksi työsuhteiksi ja viroiksi.

Autamme jäseniämme kaikissa työelämän muutostilanteissa. Jäsenten apuna toimivat myös osastot ja professoriluottamusmiehet.

Tarjoamme jäsenillemme jäsenetuna työttömyysvakuutuksen Opettajien työttömyyskassan kautta.

Tarjoamme uudelleensijoittumispalveluita toistaiseksi voimassa olevasta työ- tai virkasuhteesta tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla irtisanotuille.

Koulutamme ja tuemme professori-luottamusmiehiä.

Säilytämme ammatillisen oikeusturvavakuutuksen enimmäismäärän 25 000 eurossa ja vastuuvakuutuksen enimmäismäärän 100 000 eurossa.

Tarjoamme jäsenille puhelinneuvontaa yksityiselämän oikeusasioissa.

3. PROFESSORIN TYÖN TURVAAJA

Professorit voivat keskittyä varsinaisiin tehtäviinsä, ja heidän työskentelyolosuhteensa mahdollistavat hyvän työn

Vaikutamme siihen, että professoreilla on hyvät edellytykset vapaan tutkimuksen tekemiseen, opetukseen ja taiteelliseen toimintaan.

Vaadimme aitoa perusrahoitusta, koska se turvaa vapaan tutkimuksen. Nyt professoreiden aikaa kuluu kohtuuttomasti ulkoisen rahoituksen hankkimiseen.

Kerromme yliopistojen johdon tapaamisissa julkaisemastamme Professorin hyvän työn edellytyksistä. Korostamme tapaamisissa työehtosopimukseen perustuvien opetuksesta ja hallintotyöstä vapaan tutkimusjakson, yliopistokohtaisten professoreiden tutkimuskausijärjestelmien sekä asiantuntevan avustavan henkilöstön tärkeyttä.

Tarjoamme jäsenillemme Kelan järjestämää ammatillista Kiila-kuntoutusta, jonka tarkoituksena on parantaa työkykyä ja tukea jaksamista työelämässä.

Professorit ovat arvostettuja asiantuntijoita yhteiskunnassa sekä tiede- ja yliopistoyhteisössä

Korostamme professoreiden asiantuntijuutta tieteessä, ylimmässä opetuksessa, yliopiston ja tutkimuslaitoksen johtamisessa sekä yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa.

Vaikutamme siihen, että professoreiden suhteellista osuutta opetus- ja tutkimushenkilöstöstä lisätään, ja että professorin vakinaistamispolku -järjestelmä ei johda professuurien vähenemiseen.

Professoreiden vaikutusvalta vahvistuu tiede- ja yliopistoyhteisössä

Edellytämme, että professorikuntaa kuullaan yliopistojen ja tutkimuslaitosten strategisessa päätöksenteossa, erityisesti rakenteellisessa kehittämisessä.

Vaadimme yliopistolain muuttamista siten, että julkisoikeudellisen yliopiston yliopistokollegion ja säätiöyliopiston yhteisen monijäsenisen hallintoelimen tehtäviin lisätään yliopiston strategian, hallituksen laatimien talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksyminen sekä johtosääntöjen vahvistaminen. Lisäksi esitämme yliopistolain muuttamista ja täydentämistä siten, että yliopistokollegio ja yhteinen monijäseninen hallintoelin voi vapauttaa hallituksen tai sen jäsenen tehtävästään, jälkimmäisen myös ilman, että hallitus tekee esityksen vapauttamisesta. Edellytämme, että säätiöyliopiston monijäsenisen hallintoelimen asemaa vahvistetaan yliopistolaissa siten, että säätiöyliopiston yhteinen monijäseninen hallintoelin valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä päättää itse hallituksen valintaan liittyvistä menettelyistä.

Kannustamme osastojamme käymään säännöllisesti keskusteluja organisaationsa ylimmän johdon kanssa.

Professoriliitto on professorin työn asiantuntija

Pidämme esillä vuonna 2019 julkaisemaamme suositusta Professorin hyvän työn edellytykset.

Pidämme esillä vuonna 2018 julkaisemaamme Professorin reilua vakinaistamispolkua. Neuvomme vakinaistamispolulla olevia jäseniä ja otamme tarvittaessa kantaa yliopistokohtaisiin ohjeistuksiin.

Ohjeistamme ja neuvomme professori-nimikkeiden käytössä.

Selvitämme Covid-19-pandemiasta aiheutuvia muutoksia professorin työhön.

4. PROFESSOREIDEN YHDISTÄJÄ

Professoriliitto kokoaa yhteen eri alojen ja erilaisissa tehtävissä toimivat professorit

Olemme kaikkien professoreiden ja tulevien professoreiden liitto. Eri alat, yliopistot ja tutkimuslaitokset ovat edustettuina liitossamme. Edustamme myös johtoasemassa olevia. Vahvistamme professorikunnan yhteenkuuluvuutta.

Seuraamme jäsenmäärän kehittymistä kuukausittain.

Keräämme tietoa uusien jäsenten odotuksista. Selvitämme syitä, miksi jäsenkelpoiset eivät ole liittyneet liittoon.

Takaamme jäsenillemme mahdollisuuden vaikuttaa liiton päätöksentekoon. Kaikille jäsenille avoin liiton kokous järjestetään seuraavan kerran syksyllä 2022. Liitossa toimii 14 osastoa, joita ei ole rekisteröity erillisiksi yhdistyksiksi, vaan ne toimivat liiton edustajina paikallistasolla.

Annamme jäsenillemme eläkeasioita koskevaa neuvontaa. Päivitämme tarvittaessa emerita- ja emeritusprofessorin avuksi laadittuja sopimuksenteko-ohjeita.

Huomioimme toiminnassamme ulkomailta tulleet professorit. Kehitämme englanninkielistä toimintaamme.

Päivitämme tarjoamiamme jäsenetuja tarvittaessa. Jäsenemme saavat esimerkiksi Acatiimi-lehden ja Tiede-lehden. Jäsenillemme on otettu vapaa-ajan tapaturmavakuutus sekä matkustaja- ja matkatavaravakuutus. Jäsenillämme on mahdollisuus saada liiton kalenteri ja professori.fi-sähköpostilaatikko.

Professoriliitto tukee professoreiden ammatillista identiteettiä ja kollegiaalisuutta

Osallistumme Tieteen päiville.

Tarjoamme jäsenillemme mahdollisuuden pitää yhteyttä professorikollegoihin liiton paikallistoiminnan kautta.

Tuemme yliopistokohtaisten osastojen ja tutkimuslaitosprofessoreiden osastojen toimintaa taloudellisesti, järjestämme osastojen edustajille paikallistoiminnan kehittämisseminaarin sekä osastojen puheenjohtajille seminaarin, osallistumme osastojen järjestämiin kokouksiin ja teemme tiivistä yhteistyötä osastojen kanssa.

Seuraamme professori-nimikkeiden ja professorijohdannaisten nimikkeiden käyttöä. Liiton hallitus päivittää tarvittaessa professorin nimikkeen käyttämisestä annettua ohjetta.

Valitsemme Vuoden Professorin.

Järjestämme jäsenille avoimen Kevätseminaarin.

Tiedotamme jäsenkirjeessä ajankohtaisista professoreita koskevista asioista.

Päivitämme verkossa olevaan Professorimatrikkeliin uusien jäsenten tiedot, mikäli jäsen on näin halunnut.

5. PROFESSORILIITON VIESTINTÄ JA HALLINTO

Ennakoiva viestintä toiminnan tukena

Viestimme näkemyksistämme Acatiimi-lehden, tiedotteiden, lausuntojen, verkkosivujen ja muun sosiaalisen median sekä sähköisten jäsenkirjeiden kautta.

Julkaisemme Acatiimi-lehteä yhdessä Tieteentekijöiden liiton ja Yliopistojen opetusalan liiton YLL:n kanssa. Acatiimin painosmäärä on noin 12 000 kappaletta, lehdellä on oma verkkosivusto sekä Twitter-tili. Kehitämme Acatiimi-lehteä yhdessä muiden julkaisijaliittojen kanssa.

Toiminnan perustana on tasapainoinen hallinto

Varmistamme liiton talouden tasapainon jäseniltä perittävillä jäsenmaksuilla sekä sijoitustoiminnan tuotoilla.

Sijoitustoimikunta toimii hallituksen apuna, joka tekee päätökset liiton sijoitustoiminnasta sijoitusstrategiaa noudattaen.

Palvelemme jäseniämme kaikissa asioissa joustavasti ja nopeasti.